

Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap

► Róm 6,3–11

Jézus halálába kereszteltetve

A vasárnap jellege

A Szentháromság ünnepe utáni hatodik vasárnap liturgikus színe a zöld, a remény és az élet színe. A Pröhle-agendában ezt olvassuk: „Isten a sötétségből világosságra hív”. Ez szorosan kapcsolódik vasárnapunk igehirdetési alapigéjéhez is, hiszen új életben való indulásunkra vetül a fókusz, melynek fejezetcíme is tükrözi: Kereszttség és új élet. A bevezető ige is ezt hangsúlyozza és húzza alá: *Krisztus szereti az egyházat, és önmagát adta érte, hogy megszentelje és megtisztítsa a keresztiséggel az ige által* (Ef 5,25–26).

Amit a textusról tudni kell

3–4. vers: Az embert a bűntől Krisztus választja el. Mindez nem a saját döntésünk, hiszen bűnös emberként kell szembenéznünk folyó életünkkel. A keresztiségben teszi az embert Krisztus a magáévá, hiszen amikor a keresztység ajándékában részesülünk, akkor ahhoz az üdvösség ajándéka kapcsolódik. Az apostol kérdése egyértelművé teszi számunkra, hogy mit is jelent mindezt az életünkben.

Az ἐβαπτίσθημεν – „kereszteltettünk meg”, „bemerít” – kifejezés szerint az ember megkeresztelkedik, mintegy bemerítkezik, belemerül Krisztus halálába, azaz részesévé lesz Krisztus halálának. A bibliai gondolkodás szerint a halál mindig Isten ítéletének végrehajtása. Krisztus halálában is Isten tart ítéletet, de váltságshalállá azért lesz, mert Krisztus nem a saját bűneinek a büntetését hordozza. *„Bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk: az ő sebei által gyógyultatok meg.”* (1Pt 2,23)

Azonban a keresztiség által Krisztus halálában való részesedés azt jelenti, hogy részesei leszünk a Krisztus halálában szerzett váltságnak is, hiszen Krisztus meghalt a bűneinkért (KARNER 1942, 42. o.). Ezáltal részesei leszünk Krisztus feltámadásának is, azaz meghalunk a bűnnek, és új életre támadunk.

5–6. vers: Az apostol a Krisztussal való egységre hívja fel a hangsúlyt, hogy eggyé lettünk vele halálában és feltámadásában. Az ó- és új ember képét használja: a bűn alatt lévő ember megfeszítettet a Krisztussal, úgyhogy többé már nem a bűnnek szolgál.

7–8. vers: Aki megfeszítettet a Krisztussal, azaz meghalt, az a bűntől is megszabadult. A bűn-

nek tehát nincsen többé hatalma azon a keresztényen, aki a Krisztussal meghalt, akit most már eltölt az a reménység, hogy Krisztussal együtt fog élni is (KARNER 1942, 42. o.).

9–11. vers: Ugyanabban a sorsban részesül a keresztény is, mint Krisztus: új életben járhat, mert már nem a bűn és annak következménye, a halál lesz az osztályrésze, hiszen Krisztus legyőzte a halál hatalmát.

A perikópa megértése

Textusunk egyértelműen a keresztségben kapott új életre helyezi a hangsúlyt: mit jelent ez az ember számára? Eltemetni az életünkben a bűnt. Mit jelent Krisztust követő életet élnünk? Mit jelent számunkra megszabadulni attól, ami életünket bezárja és röghöz köti? Azt jelenti, hogy felismerjük, hogy aki igazán, valójában meg tud bennünket szabadítani a bűn következményétől, az Jézus Krisztus Urunk.

Mert ahogyan a bűn hatalmában élve a halál következményével kell, hogy szembenézzünk, úgy az új életben való járásunk egyértelműen rámutat arra, hogy Krisztussal együtt élve, a feltámadásban részesülve már egyértelművé válik, hogy nem a test szerint fogunk élni.

Mindez nem pillanatnyi változás jelent az életünkben, hanem egész életünkön végighúzódó folyamat, amely az új életben való járást jeleníti számunkra.

Igehirdetési vázlat

Életünk során sokszor és sokféleképpen törekedünk arra, hogy valamilyen módon újat kezdjünk vagy csak egészen egyszerűen megújítsuk az életünket. Akár az egészségünket tekintve, munkánkat, családi életünket, hétköznapijainkat nézve. Talán azt érezzük, hogy változásra van szükségünk, valami hiányt érzünk benne, valamit, amit

keresünk, de nem találjuk meg igazán sehol. Megdöbrentő volt számomra egy délután, amikor végighallgattam egy tévécsatorna reklámszűnetét. A negyedórás blokkban szinte minden arról szólt, hogy mi az, amire feltétlenül szükségem lehet ahhoz, hogy megújult erővel, megújult lendülettel tudjam az életemet folytatni. Közben pedig elmegyünk sokszor a legfontosabb mellett, amiről ez az ige szól, hogy új életet egyedül Isten adhat számunkra, amit a keresztségben kapunk. Ez lehetőség számunkra, hogy igehirdetőként és a keresztség szentségének kiszolgáltatóiként mindezt közel hozzuk gyülekezeti tagjainkhoz.

1. Érdemes végiggondolni, miért is tartanak ma keresztelőt a családokban. Sokszor a hagyomány hozza őket, így volt a szokás a családban, hogy mindenki meg lett keresztelve. Ma iskolai-óvodai beiratkozásnál is kéri egyházi intézményben a keresztelési igazolást. Nagy családi rendezvényt jelent, amikor mindenki összejön, és talán ez az egyetlen lehetőség minderre. Vagy egyszerűen névadó ünnepségnek tekintik, ahol a gyermek a családjával együtt jelenik meg a templomban. Persze mindez nem azt jelenti, hogy ne lennének olyan szülők, keresztszülők, akik tisztában vannak a keresztség szentségének a súlyával. Mindezt egyben látva ezért fontos hangsúlyoznunk: igénken keresztül rámutathatunk arra, hogy Isten az üdvösségünket akarja biztosítani a keresztség által, amikor a bűntől megszabadít bennünket.

2. A keresztség nem emberi akarat, hanem Jézus parancsára történik: „*Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*” (Mt 28,19–20) Ebből kifolyólag mindaz, amit a keresztség hordoz számunkra, szintén nem a mi cselekvésünk eredménye, hanem az övé. Ő ránk tekint, kiragad minket a bűn hatalmából, és kivezet bennünket a világ világosságába. Jó ezt hangsúlyozni az igehirdetésünkben, amit talán saját személyes példával

is alátámaszthatunk. Szívesen emlékszem vissza egy keresztelőre, egészen pontosan arra a pillanatra, amikor a keresztelési gyertyát adtam át a keresztszülőknél. Amikor odaléptem hozzájuk, és a kezükbe adtam a gyertyát, az esős, egyébként borongós időben aznap az első sugarait mutatta meg a nap, amely sugarak éppen a keresztszülőkre ragyogtak. Istentisztelet után erről az élményről beszélgettek, hogy mennyire át tudták érezni mindannak a súlyát, ami elhangzott, és amit átéltek.

3. Végül érdemes hangsúlyozni, hogy mit jelent az új életben való járás, mit jelent a bűnnek való meghalás és az Istennek való élés. „*Mert aki meghalt, az meghalt a bűnnek egyszer s mindenkorra, aki pedig él, az az Istennek él.*” (Róm 6,10) Ez az, ami elhangzik a keresztelési liturgiában is, hogy felelősségünk és feladatunk is, hogy képesek legyünk ebben megmaradni. Az új életben való járásnak az ajándékát kell meglátnunk és meglátatnunk. Ami nemcsak pillanatnyi mozzanat az életünkben, nemcsak egyszeri történés, hanem olyan állapot, amelyben már folyamatosan benne kell, hogy éljünk. Van, hogy küzdelem, van, hogy ajándék, de már az Istennek élünk.

További javaslatok az istentisztelethez

Lekció

Mt 5,20–26

Énekek

EÉ 295; 359; 299

Imádság

Mennyei Atyánk! Hálát adunk neked, hogy Jézus Krisztusban megnyitottad előttünk az új életnek útját. Hálát adunk neked, hogy a keresztség szentségében gyermekedé fogadtál bennünket, megváltottál a bűn hatalmától. Add, hogy egész életünkben az általad ajándékozott új életben maradjunk! Adj erőt ellenállni minden kísértésnek, hogy a te dicsőségedben éljünk! Ámen.

Illusztráció

GONDOLATOK

„Az élet most a halál, a menny a pokol, Krisztus igazsága pedig most bűn. Isten ördöggé lett, a pokol mennyországgá. Ezért viszont a bűn örök alávetettséggel fizet, mert mindenki látni fogja, hogy Krisztus által a bűn e világon semmissé lett a számunkra, vagyis nem árthat nekünk. A Sátán, aki Krisztust elnyomta, a test, mely őt legyőzte, a bűn és a halál, mely őt elnyelte – az a mi bűnünk, a mi halálunk, a mi ördögünk, a tied és az enyém, és mindannak, ami vele történik, velünk kellett volna megtörténnie. Hiszen a bűn, a világ és a test uralma alatt vagyunk, ő pedig saját akaratából veti alá magát nekik, és mindent értünk szenved el. Így leszünk mi szabadok.”

LUTHER Márton: *A helyettünk szenvedő megváltó. Prédikáció nagyszombat délutánjára, LVM 6: 317–318. o.*

„A keresztség jelentése: a bűnnek való boldog meghalás és az Isten kegyelmében való feltámasztás, azaz az óember, aki bűnben fogantatott és született, itt megfojtatik, és új ember jön elő és támad fel, aki kegyelembe született. Ebben az értelemben nevezi Szent Pál a Tituszhoz írt levelében a keresztséget az újjászületés fürdőjének (Tit 3,5), mert az ember ebben a fürdőben újjászületik és megújul, amint Krisztus is mondja János evangéliumában: »Ha nem születtek másodszor víztől és a kegyelem Lelekétől, nem mehettek be a mennyek országába.« (Jn 3,5) Mert amiképpen a gyermek kiemeltetik anyjának méhéből, és megszületik, és ezzel a testi születéssel bűnös ember és a haragnak gyermeke lesz, így emeltetik ki az ember a keresztségből, és születik lelkiileg, és ezáltal a kegyelemnek gyermeke és megigazult ember lesz. Így fulladnak meg a bűnösök a keresztségben, és az igazság lép a bűnök helyébe.”

LUTHER Márton: *Sermo a keresztség szentségéről, LVM 6: 136. o.*

VERS

Túrmezei Erzsébet: *Új embert*

A Megváltó egy új embert akar.
Életét, véréát adta ő oda.
Nem méltók hamar elhaló dalok
felelni, hogyha kérd a Golgota.

Az én szívem hamar hevül, dobog,
magasra csapó nagy lángokkal ég,
és szárnyra kelnek zengő dallamok...
„Ő meghalt értem!” – Ó, mind nem elég!

A szív hevül, az ajkon dal fakad,
a lélek kész, a test erőtelen,
hányszor az ellené a győzelem...
Több, több erőt, nem fénylő szavakat!

Kevesebb dalt, több élő életet!
Olajjal mindig újratöltött mécset!

Mit érnek, jaj, a hamarhevülések,
mit a dalok selymes, halk palástja,
ha koldus, rongy életet takar?
A Megváltó egy új embert akar!

Felhasznált irodalom

- HAFENSCHER Károly 2010. *Liturgika. A keresztény is-
tentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus
szellemben*. Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
Egyházzene Tanszéke – Luther Kiadó, Budapest.
- KARNER Károly 1942. *Isten igazsága. Pál apostol leve-
le a rómabeliekhez*. Keresztyén Igazság, Győr. (Az
Újtestámentom szent iratai 6.)
- LUTHER Márton 2015. *Prédikációk*. Szerk. CSEPREGI
Zoltán – HORVÁTH Orsolya. Luther Kiadó, Buda-
pest. (*Luther válogatott művei 6.*)
- LISZKA Viktor 2016. Szentháromság ünnepe után 6. vásár-
nap. Róm 6,3–11. *Lelkipásztor*, 91. évf. 6. sz. 232–234 o.
- MISSURA Tibor 2006. Szentháromság ünnepe után
6. vasárnap. Róm 6,3–11. *Lelkipásztor*, 81. évf. 7. sz.
270–272. o.

■ PFEIFER OTTÓ